

Referat af

REUs

Møde nr. 154

Fredag den 4. marts 2022

Afholdt i Børne- og Undervisningsministeriet

Ad dagsordenens pkt. 1

Godkendelse af dagsorden og referat af rådets møde nr. 153 den 3. februar 2022

Formanden bød velkommen til REUs møde nr. 154.

Dagsordenen samt referatet af REUs møde den 3. februar 2021 blev godkendt.

Ad dagsordenens pkt. 2

Meddelelser fra formanden

Formanden orienterede, at REU har sendt brev til ministeren om FGU som aftalt på rådets sidste møde.

Formanden bød velkommen til Jesper Nielsen, ny tilforordnet for Danske Erhvervsskoler og Gymnasier – Bestyrelserne.

Formanden meddelte, at Karina Beg Poulsen har sidste møde i REU som repræsentant for Dansk Arbejdsgiverforening, da hun tiltræder som ny kontorchef i Børne- og Undervisningsministeriet den 1. april 2022 med ansvar for bl.a. FGU.

Formanden orienterede derudover, at Jens Mejer Pedersen, rektor for UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, er ny formand for VEU-rådet.

Nanna Højlund, FH, bemærkede, at det i lyset af REUs diskussioner om arbejdskraftsbehov ville være interessant at invitere Jens Mejer Pedersen til at deltage på et rådsmøde, og opfordrede formandskabet til at overveje muligheden for fælles diskussioner med VEU-rådet om eksempelvis fra ufaglært til faglært, de to systemers samspil eller digitale læringsformer.

Formanden takkede for bemærkningen og svarede, at formandskabet tager forslagene med sig og allerede har haft en kort indledende drøftelse af mulighederne for styrket samarbejde mellem REU og VEU-rådet.

Ad dagsordenens pkt. 3

Meddelelser fra Børne- og Undervisningsministeriet

Børne- og Undervisningsministeriet meddelte, at Karina Beg Poulsen starter som ny kontorchef med ansvar for bl.a. FGU den 1. april 2022.

Børne- og Undervisningsministeriet orienterede, at der har været en drøftelse om initiativer ift. ny, fælles institutionslovgivning i regi af Sammen om Ungdomsuddannelserne i januar samt indledende politiske drøftelser. Børne- og Undervisningsministeriet forventer, at de politiske forhandlinger om ny institutionslovgivning påbegyndes i løbet af foråret.

Børne- og Undervisningsministeriet meddelte, at ministeriet forventer trepartsforhandlinger om seksuel chikane, herunder en ungepakke indeholdende initiativer vedr. unge på erhvervsuddannelser og seksuel chikane, færdiggjort snarligt.

Børne- og Undervisningsministeriet orienterede, at Femern Belt-forbindelsen har stort fokus i ministeriet, hvor ministeren har møder med lokale aktører, og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) afholder løbende møder med Femern Agency samt underleverandørerne af 500 lærlingeårsværk. Det er en stor opgave at tilvejebringe 500 lærlingeårsværk til projektet, men der er også andre perspektiver i projektet ift. synliggørelse af erhvervsuddannelserne såvel som generelle erfaringer fsva. inddragelse af unge i større, offentlige infrastrukturprojekter, som ministeriet også har fokus på. Børne- og Undervisningsministeriet begynder at deltage i Femern Agencys styregruppe, der er forankret i Lolland Kommune. Poul Nyrup Rasmussen er blevet protektor for projektet, og Sund & Bælt har indgået samarbejdsaftale med Det Sociale Netværk/headspace Danmark, hvilket bl.a. skal bidrage til at inddrage udfordrede unge m.v. i projektet. Hovedfokus for Børne- og Undervisningsministeriet er tilvejebringelse af lærlinge. Femern Link Contractors skal skaffe 450 lærlingeårsværk, mens et eksisterende skolenetværk skal levere et antal lærlinge. Børne- og Undervisningsministeriet arbejder også med, hvordan Femernprojektet kan skabe opmærksomhed om erhvervsuddannelserne i lokale grundskoler. Dertil udstår et spørgsmål om, hvorvidt ministeriet skal tilvejebringe beboelsestilbud og –aktiviteter for unge ifm. deres uddannelsesforløb ved Femern Belt.

Børne- og Undervisningsministeriet meddelte, at Rigsrevisionen har igangsat en ny undersøgelse på erhvervsuddannelsesområdet vedr. fravær. Rigsrevisionen undersøger om 1) institutionerne følger op på elevernes fremmøde og fravær 2) om ministeriet har ført tilfredsstillende tilsyn med mødepligt og 3) sammenhæng til ministeriets udbetaling af tilskud ift. elevernes fravær. Rigsrevisionen har meddelt, at de påbegynder arbejdet og vil tilrette og udvikle undersøgelsen og fokus undervejs. Rigsrevisionen har umiddelbart indikeret, at Børne- og Undervisningsministeriet har haft for stort fokus på frafald uden tilsvarende fokus på fravær. Ministeriet vil indlede dialog med institutionerne om håndtering af Rigsrevisionens arbejde.

Børne- og Undervisningsministeriet orienterede, at der samlet er indgået 900 flere uddannelsesaftaler i 2021 end i 2020, og 2021 når dermed det højeste antal indgåede uddannelsesaftaler siden 2010, hvilket er positivt.

Regeringen og Folketingets partier har indgået aftale om sommerens prøver og eksaminer. Reglerne på erhvervsuddannelserne er allerede forholdsvist fleksible, men med regelændringerne bringes en højere grad af lokal fleksibilitet, hvorved eleverne kan undtages for visse spørgsmål i de mundtlige eksaminer. For eux-elever følges de aftalte regler for gymnasieområdet, hvorefter eleverne skal gennemføre færre prøver end normalt.

Nanna Højlund, FH, bemærkede, at lærepladstallene ser gode ud, og spurgte, hvorvidt tallene indeholder data om skoleopklæring og korte aftaler. FH er optaget af, at de faglige udvalg får adgang til lærepladsdata og kan følge disse grundigt ifm. deres ansvar for opsøgende arbejde. FH forespurgte derudover et ministerielt notat, der kan skabe overblik over forskellige tal og opgørelser af elever, der mangler lærepladser. Det er interessant at følge, hvad rådet kan lære af Femern Bælt, der kan anvendes i øvrige større anlægs- og infrastrukturprojekter ift. opklæring af lærlinge og tiltrækning til uddannelserne. Det er positivt, at trepartsaftalen om seksuel chikane har haft fokus på elever på erhvervsuddannelserne og indsatser ved problemer i deres læretid.

Jannik Bay, DA, takkede for de positive tal for lærepladsopgørelser på trods af corona. Tallene for 2021 ser ud til at være høje som følge af trepartsaftaler. Der er rekordlave tal for elever i skolepraktik, men det vil være fint at få tallene offentliggjort. DA udtrykte opbakning til udarbejdelsen af et notat om data og opgørelser af lærepladsmangel og bemærkede, at notatet bør forankres og kvalificeres i formandskabet af hensyn til stoffets tekniske karakter. DA har med DI lavet en undersøgelse, der viser, at positive lærepladstal også genspejler sig i, at 70% af virksomhederne ikke kan få deres behov for elever opfyldt ved henvendelse til skolerne. Det kunne optimalt løses ved at få flere elever, men af denne grund er DA heller ikke overraskede over Femern Bælts udfordringer. Det er godt, at ministeriet er gået i dialog med projektet. Samtlige af uddannelsesaftalerne omkring Femern vil formentlig være korte aftaler. Erhvervsministeriet har i dag høringsfrist på en ændring af udbudsloven mhp. indførelse af lærlingeklausuler, men strenge krav herom kan risikere at stoppe eller bremse større projekter. Det er endelig tankevækkende, at der oprettes lærlingeklausuler på offentlige udbud, men ikke på det offentliges egen opgaveløsning.

Ole Heinager, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, understregede, at DEG er glade for antallet af nye aftaler, men debatten om lærepladser overser, at der kan være hele brancher uden efterspørgsel, hvorfor der her er mange elever uden uddannelsesaftaler. Det kan afskrække elever fra at søge erhvervsuddannelserne, men i virkeligheden får langt størstedelen af eleverne en uddannelsesaftale. Dette kan bruges i tiltrækningen af elever til uddannelserne ved f.eks. at kommunikere mangel på elever, udsigt til høj løn, fordelagtige vilkår, idet nogle arbejdsgivere giver fuld løn under grundforløbets 2. del m.v., der kan gøre det attraktivt at søge og gennemføre en erhvervsuddannelse. Nogle brancher mangler lærepladser, men langt de fleste mangler lærlinge i stedet.

Nanna Højlund, FH, spurgte, hvornår REU kan forvente offentliggørelse af søgetal pr. 1. marts.

Claus Eskesen, 3F, supplerede, at der fsva. korte aftaler mangler kontrol med, at der kun indgås én kort aftale mellem den samme virksomhed og elev, og hvor opfølgningen herpå forankres i tilsyn. Det er positivt, at der er indgået flere aftaler, men det ser ud til, at søgetallene er faldet mere end stigningen i lærepladser. 3F kan ikke finde uddannelser, hvor der ikke er elever, der mangler lærepladser, også inden for områder med stor efterspørgsel. Eleverne søger inden for flere fag, og meldingen fra flere virksomheder, der bruger lærepladsen.dk, er, at de er åbne over for elever, der har viljen til uddannelsen, selvom eleven ikke har det rette grundforløb. De faglige udvalg mangler overblik over, hvilke konkrete personer der gerne vil have adgang til deres fag.

Børne- og Undervisningsministeriet svarede, at ministeriet gerne udarbejder et notat, men må vende tilbage omkring offentliggørelse af søgetal. Børne- og Undervisningsministeriet vil derudover undersøge, om der findes et aktuelt samarbejde med Erhvervsministeriet om lærlingeklausuler. Ministeriet vil også vende tilbage vedr. kontrol med korte uddannelsesaftaler. Endelig oplyste ministeriet, at Femern Bælt er bevidste om erfaringsssamling og -udveksling om unge og attraktive miljøer i store projekter.

Ad dagsordenens pkt. 4

Orientering om DM i Skills 2022

Formanden bød velkommen til Simon Neergaard-Holm, direktør for SkillsDenmark og meddelte, at REUs medlemmer gerne skulle have modtaget invitation til DM i Skills den 28.-30. april 2022 i Høng, Kalundborg, hvorefter arrangementet blev præsenteret for rådet.

Formanden konkluderede, at rådet bakker op om det fremlagte og ser frem til at deltage i DM i Skills.

Ad dagsordenens pkt. 5

Fortsættelse af temadrøftelse om systematiseret vidensopsamling og -udvikling på erhvervsuddannelsesområdet

Formanden orienterede om, at drøftelsen genoptages pr. rådets beslutning på sidste rådsmøde. REU har på den baggrund fået fremsendt materiale om ministeriets arbejde med viden på erhvervsuddannelsesområdet samt en oversigt over vidensproduktion vedr. eud. Børne- og Undervisningsministeriet indledte med et oplæg om det udsendte materiale.

Nanna Højlund, FH, takkede for oplægget og bad om at få udsendt slides fra Lars Videbæks oplæg på sidste rådsmøde. REU er ikke så gode til at samle op og diskutere, hvad rådet har lært af det forgangne år. REUs årligt afsluttende rådsmøde kunne derfor måske bruges som afsæt for det kommende rådsår evt. samle op på temadrøftelserne, rådet har afholdt, og den viden, rådet nu besidder. Der er en fornemmelse af, at parterne bliver glemt i ministeriets vidensarbejde, selvom deres rolle er blevet styrket med de faglige udvalgs øgede ansvar for opsøgende arbejde. Uddannelserne har besvær med tilvejebringelse af data, men adgang og kvalitet af data bør udvides, så parternes styring og udvikling af erhvervsuddannelsesområdet styrkes. Der er altså dels et spørgsmål om behov for viden, data og tal og dels et spørgsmål om behov for opsamling på REUs akkumulerede viden ift. at drøfte politiske initiativer på området. Grundlaget for diskussioner om flere faglærte m.v. skal styrkes, og parterne kan have en oplevelse af, at ministeriet ikke viderebringer al den viden, parterne kunne drage nytte af. Flere rådsmedlemmer har også slået sig på kontakten til Styrelsen for IT og Læring, hvad der kunne fordre klarere aftaler. REU har en funktion i at skabe klarhed omkring parternes og ministeriernes standpunkter. Den seneste trepartsaftale har endvidere afsat midler til et centralt videnscenter, der skal undersøge praktikken som læringsarena over for skolerummet. REU bør være bedre til at have drøftelser, hvor partsrepræsentationen træder frem og således styrker deres forvaltning af området.

Jannik Bay, DA, tilsluttede sig Nanna Højlund, FH, pointe om vigtigheden af data. De faglige udvalg er afhængige af data, men udvalgene producerer også egne data, ligesom videnscentre og forskning på området. Der er derfor mange steder, der skal koordineres. Det gør det ikke mindre væsentligt at etablere

praksis, hvor REU minimum en gang om året drøfter, hvad rådet har været igennem og har brug for at drøfte. Det er positivt, at ministeriet vil udarbejde en strategi omkring vidensbehov. Det vil gøre det muligt for REU at spille ind med forslag og prioriteringer. Det er centralt, at strategien har fokus på kvalitet og gennemførelse i uddannelserne. Uddannelsernes udfordringer fortjener et retmæssigt fokus, men det er den generelle positive udvikling, der udvikler og styrker uddannelserne. Med fokus i strategien og vidensdeling bør rådet diskutere behov for viden årligt.

Ole Heinager, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, hilste diskussionen velkommen. Det væsentligste er at få tidssvarende data, og foreningens medlemmer oplever tit, at ministeriet ikke har tidssvarende data set i forhold til skolernes egne data. Data har kun værdi, når de analyseres og fortolkes. Der er altså behov for følgeforskning og overblik over de analyser, forskning m.v. som offentliggøres på området. Det ville være fint, hvis ministeriet vil udarbejde en sådan oversigt årligt. Der er behov for løbende tal og erfaringer om best practice ift. de faglige udvalgs midler til lærepladsopsøgende arbejde. Når de faglige udvalg skal stå for indsatsen, bliver det særligt vigtigt med viden om, hvad der virker, dvs. data og analyser om, hvilke indsatser, der kan tilvejebringe lærepladser og uddannelsesaftaler til flest muligt. Skolerne oplever store forskelle i de faglige udvalgs planlagte udmøntning af midlerne til lærepladsopsøgende arbejde, herunder at nogle udvalg planlægger større projekter, hvor udvalgene glemmer at inddrage skolerne og deres positive erfaringer mht. tilvejebringelse af lærepladser

Ursula Dybmose, KL, påpegede, at der på social- og sundhedsuddannelserne er blevet arbejdet med data, særligt ifm. treparts- og lærepladsaftaler. SOSU-områdets aktører er optagede af at få flere til at gennemføre ved bl.a. at identificere elevernes udfordringer: Hvorfor falder de fra, og hvordan kan skoler og arbejdsgivere være med til at understøtte deres gennemførelse? REU skal være skarpere på, hvad data skal bruges til, før praksis kan hjælpe med at komme i mål med udfordringer. På SOSU-uddannelserne er det velkendt, at særlige karakteristika kendetegner elevgruppen, og det kræver særlige indsatser at få dem til at gennemføre, hvilket en task force-analyse fra staten, KL og Danske Regioner også har vist. Data skal bruges til at identificere og løse udfordringer.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, påpegede, at Børne- og Undervisningsministeriet på sidste rådsmøde havde givet udtryk for, at ministeriet ville forsøge at få mere tidssvarende data samt data, der er opløst på uddannelsstype m.v., eftersom disse data giver et mere specifikt billede og komme tættere på praksis, hvorved data bliver endnu mere brugbare.

Claus Eskesen, 3F, henledte rådets opmærksomhed på data om lærepladsindsatser, hvor to områder mangler data. De faglige udvalg savner data for og overblik over, hvilke virksomheder, der har ansat flere faglærte end lærlinge, og derved betaler mere til AUB end nødvendigt, hvorfor det er oplagt at henvende sig til dem i det opsøgende arbejde. De faglige udvalg mangler adgang til at sortere CVR-numre og afdække virksomheder med øget incitament til at indgå uddannelsesaftaler. Lærepladsen.dk er også blevet lovet en forbedring af data og bedre adgang til data, så skoler og faglige udvalg kan se, hvor mange elever, der mangler en uddannelsesaftale i en given region. Der er afsat midler til udviklingen, men den er endnu ikke iværksat.

REU

Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser

Maya Ryevad Lauritsen, Danske Regioner, kvitterede for oplægget og ministeriets strategi for vidensproduktion. Det er godt med både strategi og årlige opsamlinger. Regionernes kvalitetsudviklingsmidler, der udmøntes til institutioner, prioriterer erhvervsuddannelserne. Regionerne har et ansvar for at få meldt denne viden og afrapportering ind til ministeriet. Der er god grund til at få sammenhæng mellem områderne, så forskellige vidensprojekter kan puljes til ministeriet.

Børne- og Undervisningsministeriet tog rådets bemærkninger til efterretning og meddelte, at STIL arbejder intensivt på at forbedre adgangen til data, herunder gennem implementering af nye datafaciliteter på lærepladsen.dk, som skal skabe forbedringer fsva. gennemsigtighed og tidstro data. Opdateringerne kan eventuelt præsenteres på et kommende rådsmøde.

Formanden konkluderede, at formandskabet vil drøfte et format for opsamling på året og den viden, REU har fået. Formandskabet vil også følge op på visse rådsmedlemmers forventning om en diskussion af, hvilke konkrete data, REU efterspørger. Rådet skal dog også jævnligt forholde sig til levering af data, og der foregår endvidere mange projekter, analyser m.v. på området, som områdets aktører og REU skal blive bedre til at opsamle og udbrede, f.eks. gennem en fælles indgang i ministeriet.

Ad dagsordenens pkt. 6

Indstilling vedr. ansøgning fra Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasier om udbud af GF2, hovedforløb og skoleoplæring på uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger

Formanden meddelte, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har bedt om REUs indstilling vedr. Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasiers ansøgning om udbud af grundforløbets 2. del, hovedforløb og skoleoplæring på uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger med frist senest fredag den 11. marts 2022.

Formanden konkluderede, at REU pba. det faglige udvalgs udtalelse støtter ansøgningen, og formandskabet bemyndiges på den baggrund til at udfærdige rådets indstilling.

Ad dagsordenens pkt. 7

Indstilling vedrørende ansøgning fra AMU Fyn om udbud af GF2 på uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger

Formanden orienterede, at STUK har anmodet om rådets indstilling vedr. AMU Fyns ansøgning om udbud af grundforløbets 2. del på uddannelsen til anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger med frist fredag den 11. marts 2022.

Formanden konkluderede, at REU pba. det faglige udvalgs udtalelse støtter ansøgningen, og formandskabet bemyndiges på den baggrund til at udfærdige REUs indstilling.

Ad dagsordenens pkt. 8

Høring over udkast til bekendtgørelse om udbetaling af tilskud fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til faglige udvalg og til institutioner m.v., der udbyder erhvervsuddannelse

Formanden meddelte, at Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB) har sendt bekendtgørelsesudkastet i høring med frist fredag den 11. marts kl. 16. Formandskabet er opmærksomme på visse fejl i bekendtgørelsesudkastet mht. bl.a. henvisninger og har rettet henvendelse til AUB herom.

Jannik Bay, DA, bemærkede, at de faglige udvalg indkommer med en række bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet. Det er problematisk, at processen omkring udmøntning af midler til de faglige udvalg til drift og lærepladsopsøgende arbejde i medfør af trepartsaftalen er så tung, og nu kompliceres af, at hvert fagligt udvalg efter bekendtgørelsesudkastet skal have eget CVR-nummer, nem-ID mv. AUB har dertil indlagt begrænsninger for, hvad midlerne fra de to puljer kan anvendes til, herunder at midlerne ikke kan dække overhead. Der er et spørgsmål om, hvem der har ansvar for skolernes rapportering ved projekter, og hvorvidt der skal laves et- eller flerårige projekter. Rådets høringssvar bør læne sig op ad de faglige udvalgs høringssvar og bemærkninger. AUB afholder forretningsudvalgsmøde i næste uge, hvor udkastet vil blive drøftet. DA vil under alle omstændigheder afgive et selvstændigt høringssvar.

Nanna Højlund, FH, tilsluttede sig Jannik Bays bemærkninger og fremhævede en bekymring for den meget korte periode mellem udkastets høringsfrist og bekendtgørelsens forventede ikrafttrædelse.

Formandskabet bemyndiges til at fastlægge en proces mhp. indhentelse af bidrag fra de faglige udvalg forud for udarbejdelsen af rådets eget høringssvar, som formandskabet ligeledes bemyndiges til at udarbejde under hensyn til de faldne bemærkninger.

Ad dagsordenens pkt. 9

Eventuelt

Ole Heinager, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, spurgte, hvor evaluering af dimensionering er forankret efter departementets chefudskiftning.

Børne- og Undervisningsministeriet svarede, at evalueringen er i gang, og ministeriet internt drøfter analysen. Ministeriet forventer, at evalueringen kan drøftes til rådsmødet i april.

Ole Heinager, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier – Lederne, bemærkede, at et af de kommende DM i Skills med fordel kan vise erhvervsuddannelsernes rolle og betydning for grøn omstilling. Bemærkningen vil også blive bragt videre til bestyrelsen for SkillsDenmark.

Kasper Palm, Dansk Metal, svarede, at en del af de faglige udvalg påtænker at vise deres uddannelsers grønne kapaciteter og fremhæve, hvordan netop disse bidrager til den grønne omstilling af samfundet.

Nanna Højlund, FH, påpegede, at Danmark som grønt foregangsland også fylder ifm. tilrettelæggelse og planlægning af EuroSkills 2025 i Herning.